

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

868

Na temelju članka 27. stavka 1., članka 29. stavka 1. i članka 7. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, broj 48/95, 52/97 i 89/98) i članka 202. Zakona o općem upravnom postupku (»Narodne novine«, broj 53/91 i 103/96) u upravnom postupku ocjene tipskih Ugovora o suradnji sklopljenih između poduzetnika Zagrebačke pivovare d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 224, i dvadeset tri (23) različitih poduzetnika, sa sjedištem na području Republike Hrvatske, a po prijavi poduzetnika Zagrebačke pivovare d.d., zastupane po Borisu Laliću, predsjedniku Uprave, ravnatelj Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja donosi sljedeće

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da je ništava odredba članka 11. stavka 5. tipskih Ugovora o suradnji, u dijelu koji glasi: »a napose o opsegu prodaje proizvoda Pivovare prema ostalim proizvodima koji su konkurentni proizvodima Pivovare«.

2. Nalaže se poduzetniku Zagrebačke pivovare d.d. da dio odredbe Ugovora o suradnji koji je utvrđen ništavim u točki 1. izreke ovog rješenja briše i u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovog rješenja Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi dokaz o izvršenju ovog naloga.

3. Nalaže se poduzetniku Zagrebačke pivovara d.d. da svaki daljnji Ugovor o suradnji u roku od trideset (30) dana od dana sklapanja dostavi na ocjenu Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja.

4. Poduzetnik Zagrebačke pivovara d.d. je obveznik plaćanja upravne pristojbe u iznosu od 55.000,00 kuna. Upravna pristojba uplaćuje se u korist Državnog proračuna Republike Hrvatske u roku od osam (8) dana od dostave ovog rješenja.

5. Ovo rješenje bit će objavljeno u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je pod različitim poslovnim brojevima Ugovore o suradnji, sklopljene između poduzetnika Zagrebačke pivovara d.d., sa sjedištem u Zagrebu, Ilica 224 i dvadeset tri (23) različitih poduzetnika, sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Predmetni ugovori sklopljeni su na razdoblje od pet (5) godina.

Uvidom u zaprimljene ugovore Agencija je utvrdila da je u konkretnom slučaju riječ o tipskim ugovorima kojima poduzetnik Zagrebačke pivovara d.d. drugoj ugovornoj strani dodjeljuje isključivo pravo distribucije svojih proizvoda na određenom teritoriju u Republici Hrvatskoj, odnosno isključivo pravo njihove promocije na utvrđenom području.

U zaprimljenim tipskim Ugovorima o suradnji u odredbi članka 16. pod nazivom Prava partnera – Distribucija ostalih proizvoda, ugovoreno je za isključivog distributera neograničeno pravo distribucije ostalih proizvoda uključujući i one koji su konkurentni proizvodima poduzetnika Zagrebačke pivovara d.d.

Iz navedenoga proizlazi da isključivost predmetnih ugovora proizlazi upravo iz isključivosti glede aktivne promocije proizvoda poduzetnika Zagrebačke pivovare d.d. na određenom području od strane isključivog distributera, dok pravo isključive distribucije proizvoda poduzetnika Zagrebačke pivovara d.d. od strane isključivog distributera nije zaštićeno ugovaranjem tzv. obveze nenatjecanja.

Riječ je o dopuštenoj odredbi u pravu konkurencije koja znači svaku neposrednu ili posrednu obvezu zbog koje kupac ne može proizvoditi, prodavati ili preprodavati robu ili usluge koje se natječu s robom ili uslugama koje su predmet sporazuma, ili svaku neposrednu ili posrednu obvezu kupca da kupi od dobavljača, ili nekog drugog poduzeća na koje ga uputi dobavljač, ali ne više od 80 posto ukupne robe ili usluga i njihovih supstituta koje kupac kupuje na mjerodavnom tržištu, izračunato na temelju vrijednosti kupovine koju je realizirao prethodne kalendarske godine. Ovakva odredba dopuštena je ukoliko je ugovorena na razdoblje ne duže od pet (5) godina.

Iz iznijetoga oigledno proizlazi da je u ovom slučaju riječ o ugovorima o isključivoj distribuciji koji se,

u smislu odredbe lanka 12. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (»Narodne novine«, broj 48/95, 52/97 i 89/98; dalje: ZZTN), obvezno dostavljaju Agenciji radi ocjene sukladnosti odredbi ugovora s odredbama ZZTN.

Osim toga, u konkretnom slučaju riječ je o pravima i obvezama stranaka koja se temelje na istome ili sličnom stanju i na istoj pravnoj osnovi u pogledu kojih je stvarno nadležna Agencija. Stoga je, primjenom odredbe lanka 127. stavka 1. i 3. ZUP-a, donesen zaključak, klasa: UP/I-030-02/2003-01/24, urbroj: 580-02-03-10-6, od 8. travnja 2003., o spajanju u jedinstven postupak.

Postupak ocjene rečenog ugovora proveden je radi utvrđivanja sukladnosti istog s odredbama ZZTN, odnosno radi utvrđivanja je li u ovom slučaju riječ o zabranjenom sporazumu iz lanka 7. stavka 1. ZZTN, koji za posljedicu ima ništavost u smislu odredbe lanka 7. stavka 2. ZZTN.

Budući da pravo tržišnog natjecanja koje se primjenjuje na području Republike Hrvatske trenutno ne sadrži podzakonske akte kojima se detaljno uređuje na in ocjene sporazuma o isključivoj distribuciji, Agencija je u postupku ocjene ovog ugovora, primjenjivala na in e, kriterije i standarde komparativnog prava Europske unije o ocjeni sporazuma o isključivoj distribuciji, a koji su bili na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora.

Ovlaštenja na primjenu ovih pravila Agencija temelji na odredbi lanka 70. stavka 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europske zajednice i njihovih država članica i Republike Hrvatske, sklopljenog 29. listopada 2001. (»Narodne novine – Međunarodni sporazumi«, broj 14/01; dalje: SSP).

Tržišno natjecanje je navedenim sporazumom uređeno lancima 40., 69. i 70. Posljednjim je lankom, u stavku 2., između ostalog propisano da će se svako ponašanje suprotno pravilima slobodnog tržišnog natjecanja ocjenjivati na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila o tržišnom natjecanju u Zajednici, posebice lanka 81., 82. i 86. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i instrumenata za tumačenje koje su usvojile njezine institucije.

Odredbe lanka 40. i 70. SSP-a sadržajno odgovaraju odredbama 27. i 35. Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice. Navedeni je sporazum sklopljen, također, 29. listopada 2001., privremeno se primjenjivao od 1. siječnja 2002., a stupio je na snagu 1. ožujka 2002., te će se primjenjivati do stupanja na snagu SSP-a. Naime, Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 5. prosinca 2001. donio Zakon o potvrđivanju Privremenog sporazuma o trgovinskim i s njima povezanim pitanjima između Republike Hrvatske i Europske zajednice, objavljenog u »Narodnim novinama – Međunarodni ugovori«, broj 15/01.

Slijedom toga, a primjenjuju i sve navedene kriterije, Agencija je dio odredbe lanka 11. stavka 5. Ugovora o suradnji ocijenila kao odredbu koja bi mogla biti u suprotnosti s odredbom lanka 7. stavka 1. točke 3. ZZTN, jer je istom ugovoreno da će isključivi distributer proizvoda Zagrebačke pivovare d.d. tog poduzetnika obavještavati o opsegu prodaje njegovih proizvoda u odnosu na ostale proizvode koje isključivi distributer distribuira i koji su im konkurentni.

Naime, odredbom lanka 7. stavka 1. točke 3. ZZTN propisano je da su zabranjeni sporazumi kojima je cilj, posljedica ili mogući u inak ograničavanje ili sprječavanje slobodnog tržišnog natjecanja, a osobito sporazumi kojima se uvjetuje sklapanje ugovora preuzimanjem drugih obveza koje po svojoj prirodi ili prema obilježjima u trgovini nemaju neposredne veze s predmetom ugovora.

Proučavajući ovaj predmet, Savjet za zaštitu tržišnog natjecanja je na 70. sjednici održanoj 8. travnja 2003., sukladno ovlastima iz lanka 30. stavka 2. točke 1. i stavka 3. ZZTN, ocijenio dio odredbe lanka 11. stavka 5. Ugovora o suradnji ništavom u smislu lanka 7. stavka 2. ZZTN. Rečenom odredbom se uvjetuje sklapanje ugovora preuzimanjem drugih obveza koje po svojoj prirodi ili obilježjima u trgovini nemaju neposredne veze s predmetom ugovora, što predstavlja ograničavanje tržišnog natjecanja zabranjenog odredbom lanka 7. stavka 1. točke 3. ZZTN.

S obzirom da je rečena odredba Ugovora o suradnji u suprotnosti s odredbom lanka 7. stavka 1. točke 3. ZZTN, ista je *ex lege* ništava. Slijedom toga, sukladno lanku 7. stavku 2. ZZTN, odlučeno je kao u točki 1. izreke ovog rješenja.

II. Budući da je dio odredbe iz točke 1. izreke ovog rješenja utvrđen ništavim, sukladno odredbi lanka 35. stavka 2. ZZTN, nalaže se poduzetniku Zagrebačke pivovara d.d. da ništavi dio odredbe briše i u roku od trideset (30) dana od dostave ovog rješenja Agenciji dostavi dokaz o izvršenju navedenog naloga, kao što je i odlučeno u točki 2. izreke ovog rješenja.

III. Prema navodima poduzetnika Zagrebačke pivovara d.d. na mjerodavnom tržištu distribucije piva

prisutno je izme u 450–500 distributera–veletrgovaca, pa re eni poduzetnik ne e na temelju dvadeset tri (23) sklopljena ugovora imati prevladavaju i utjecaj u mreži distribucije. Ovo osobito iz razloga ugovara nja za isklju ivog distributera prava na distribuciju i ostalih proizvoda, kao i proizvoda koji konkuriraju proizvodima Zagreba ke pivovare d.d.

Me utim, rije je o poduzetniku koji na mjerodavnom tržištu proizvodnje i prodaje piva na podru ju Republike Hrvatske ima vladaju i položaj. Stoga je, radi sprje avanja nastanka prevladavaju eg utjecanja i na tržištu distribucije piva na podru ju Republike Hrvatske, potrebno dostaviti na ocjenu svaki daljnji Ugovor o poslovnoj suradnji kojim bi se proširila postoje a distributivna mreža poduzetnika Zagreba ka pivovara d.d. U tom slu aju e kona na ocjena Agencije ovisiti o rezultatima detaljne ekonomske analize tržišnog položaja poduzetnika Zagreba ke pivovare d.d. i ugovornih strana na mjerodavnom tržištu distribucije piva na podru ju Republike Hrvatske.

Slijedom toga, odlu eno je kao u to ki 3. izreke ovog rješenja.

IV. Poduzetnik Zagreba ka pivovara d.d. je obveznik pla anja upravne pristojbe u iznosu od ukupno 55.000,00 kuna u skladu s odredbama lanka 14. tarifni broj 106. to ka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 131/97) i lanka 1. stavka 2. Uredbe o izmjenama tarife Zakona o upravnim pristojbama (»Narodne novine«, br. 116/2000), i to:

1. Upravna pristojba na prijavu za ocjenu sporazuma poduzetnika, sukladno lanku 13. tarifni broj 106. to ka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim pristojbama, iznosi 5.000,00 kuna.

2. Upravna pristojba za rješenje o ocjeni sporazuma poduzetnika iz lanka 10. i 11. ZZTN u iznosu od 2 posto od procijenjene vrijednosti sporazuma, u smislu lanka 1. to ka 2. Uredbe o izmjeni tarife Zakona o upravnim pristojbama, iznosi 50.000,00 kuna. Ovo iz razloga jer prema podacima dostavljenim od strane podnositelja zahtjeva 2 posto procijenjene vrijednosti predmetnog ugovora iznosi više od maksimalno propisanog iznosa upravne pristojbe.

Slijedom toga, odlu eno je kao u to ki 4. izreke ovog rješenja.

Navedeni iznos upravne pristojbe upla uje se u korist Državnog prora una Republike Hrvatske na broj: 1001005-1863000160, poziv na broj 24/5002-MBS (navesti mati ni broj društva). Ovaj iznos poduzetnik Zagreba ka pivovara d.d. dužan je uplatiti u roku od osam (8) dana od dostave ovog rješenja, a dokaz o izvršenju uplate dužan je dostaviti Agenciji u roku od osam (8) dana od dana pla anja iste. U protivnom, Agencija e nadležnoj Poreznoj upravi podnijeti zahtjev za prisilnu naplatu upravne pristojbe od pristojbenog obveznika.

V. Prema odredbi lanka 37.a ZZTN, rješenja donesena prema odredbama lanka 35. i 36. re enog zakona, Agencija e objavljivati u »Narodnim novinama«.

S obzirom na navedeno, odlu eno je kao u to ki 5. izreke ovog rješenja.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Ovo rješenje kona no je u upravnom postupku. Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dostave ovog rješenja.

Klasa: UP/I-030-02/2003-01/24

Urbroj: 580-02-03-10-8

Zagreb, 8. travnja 2003.

Ravnatelj

mr. sc. Hrvoje Momčinović, v. r.

Voditeljica postupka

Karmela Miličević, v. r.